

ORIPÄÄN KUNNAN MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMISOHJELMA 2023-2025

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	2
1.1. Kotouttamisohjelman taustaa	2
1.2. Maahanmuuttajat ja kotouttamistyön lähtökohdat Oripäessä	2
2. KOTOUTTAMISEEN LIITTYVIEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY	4
3. KOTOUTTAMINEN	7
3.1. Kotouttamistyön toimijat ja niiden tehtävät.....	7
3.2. Kotouttamisen vaiheet	8
4. ORIPÄÄN KUNNAN KOTOUTTAMISPALVELUT	9
4.1. Asuminen	9
4.2. Sivistystoimen palvelut.....	9
4.3. Vapaa-aikapalvelut.....	11
4.4. Kunnan maahanmuuttotyöntekijä ja maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelut -hanke.....	12
4.5. Tilapäisen suojelun kuntamalli Oripäessä	12
5. VARSINAIS-SUOMEN HYVINVOINTIALUEEN PALVELUT	12
6. KELAN PALVELUT	13
7. TYÖ- JA ELINKEINOHALLINNON PALVELUT	13
8. SEURAKUNNAN PALVELUT	15
8.1 Pöytyän seurakunta - elää kanssasi	15
8.2. Turun ortodoksinen seurakunta	16
9. VALTION KORVAUKSET KUNNILLE JA HYVINVOINTIALUEILLE	16
10. KUNNAN HENKILÖSTÖ JA MAAHANMUUTTOASIAT	16
10.1. Tiedonsaanti ja tietojärjestelmät.....	17
10.2. Kunnan henkilöstön koulutus maahanmuuttoasioihin	17
10.3. Tulkkauspalvelut.....	17
11. KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA JA PÄIVITYS	18

1. JOHDANTO

1.1. Kotouttamisohjelman taustaa

Suomen kotoutuspolitiikkaa toteutetaan kolmella tasolla. 1) Valtakunnallisella tasolla on hallituksen maahanmuutto- ja pakolaispoliittinen ohjelma. 2) Alueellisella tasolla taas toimintaa ohjaa kunnan kotouttamisohjelma, ja 3) yksilötasolla toimintaa määrittää tietyille henkilölle tehtävä kotoutumissuunnitelma, johon maahanmuuttajalla on oikeus ja velvollisuus osallistua.

Kotoutumislain mukaan kunnan (tai useamman kunnan yhteistyössä) on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään neljän vuoden välein. Kotouttamisohjelma otetaan huomioon kuntalain 110 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Kotouttamislain piiriin kuuluvat kaikki Suomeen muuttavat henkilöt muuttosyystä riippumatta. Kunnalle maksettavat korvaukset pakolaisten vastaanotosta edellyttävät, että kunnalla on voimassa oleva kotouttamisohjelma.

Kotouttamisohjelmassa pyritään kotoutumisen kaksisuuntaisuuteen: onnistuneen kotoutumisen edellytyksenä on toimiva maahanmuuttajien ja kantaväestön välinen vuorovaikutus ja yhteistoiminta. Samalla halutaan lisätä maahanmuuttajien osallisuutta. Kotouttamislain tavoitteena on, että kotouttamistoimenpiteet olisivat entistä vaikuttavampia ja että toimenpiteiden seuranta parannetaan. Erityisesti halutaan kehittää alkuvaiheen ohjausta: juuri maahan tulleiden on tärkeää saada tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista ja velvollisuuksista sekä neuvontaa niin kielikoulutuksessa kuin työhaussaakin. Haavoittuviin ryhmiin (vammaiset, vanhukset ja vaikeassa tilanteessa elävät naiset ja lapset) kuuluvien syrjäytymistä ehkäistään. Lisäksi pakolaisten hallittua kuntiin sijoittamista halutaan vahvistaa.

Kotouttamisohjelma laaditaan yhteistyössä Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimiston), muiden viranomaisien, yhteistyötahojen ja Kansaneläkelaitoksen (Kela) kanssa. Kotouttamisohjelma on kunnassa toteutettavan pakolais- ja maahanmuuttopolitiikan kannalta keskeinen ohjelma-asiakirja. Ohjelma sisältää suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kotouttamisohjelma sisältää myös konkreettisia toimenpiteitä siitä, miten hyviä väestösuhteita kunnan alueella edistetään ja seurataan.

Oripään kunnan asukasluku on 1319 henkilöä, joista noin 8 % on ulkomaan kansalaisia. Ulkomaan kansalaisten määrä on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana ja kasvaa todennäköisesti jatkossakin. Oripään kuntaa kehitetään kunnan strategian mukaisesti. Strategian mukaan yhteisöllisyys on Oripään voimavara. Yhteisöllisyyteen kuuluu toisten tukeminen ja kunnioittaminen taustasta riippumatta.

Tämän kotouttamisohjelman pohjana on käytetty Oripään kunnan edellistä kotouttamisohjelmaa, joka hyväksyttiin kunnanvaltuustossa vuonna 2013.

1.2. Maahanmuuttajat ja kotouttamistyön lähtökohdat Oripäässä

Oripään kunta tarjoaa yhdenvertaisia palveluja ja osallistumisen mahdollisuuksia kaikille kuntalaisille. Kotouttamisvaiheessa oleva kuntalainen tarvitsee tehostettua opastusta tai neuvontaa arkielämänsä järjestämiseen uudessa ympäristössä. Kotouttamiseen liittyvä ohjaus edellyttää osittain erillisiä palveluita, kuten tulkkauspalveluita. Lähtökohtana kuitenkin on, että maahanmuuttajille järjestetään erillispalveluita ainoastaan, kun se on tarkoituksenmukaista tai edellyttää erityisosaamista. Muuttajalla itsellään on ensiarvoisen tärkeä rooli kotouttamisessa. Lähtökohtana tasavertaiseen osallistuvaan kuntalaisuuteen on muuttajan omien toimintaedellytysten turvaaminen. Kunnan peruspalveluissa toimiva henkilökunta on avainasemassa, joten sen osaamista ja tietotaitoa eri kulttuuritaustojen mahdollisista vaikutuksista palvelutilanteisiin tulee jatkossa tarvittavilta osin vahvistaa.

Työperusteinen maahanmuutto on ollut jo pitkään Oripäässä palkkatyövoimaa käyttäville maatalousyrityksille merkittävä asia, joka on turvannut yritysten työvoiman saantia. Myös muilla toimialoilla yritykset ovat voineet saada tarvitsemaansa työvoimaa maahanmuuton kautta.

Oripäässä asuvien ulkomaan kansalaisten määrä on kasvanut viime vuosina: vuonna 2010 ulkomaan kansalaisten osuus oli 2,8 % ja vuonna 2021 taas 7,9 %. Vieraskielisestä väestöstä suurin osa puhuu äidinkielenään ukrainaa. Muita kieliryhmiä ovat viro ja venäjä.

Vuosi	Ulkomaan kansalaisten osuus Oripäässä, %
2010	2,8
2011	3,0
2012	3,8
2013	4,5
2014	5,3
2015	5,0
2016	4,8
2017	5,0
2018	6,3
2019	6,5
2020	7,0
2021	7,9

Vuosi	Vieraskielisten lukumäärä Oripäässä
2010	44
2011	49
2012	60
2013	69
2014	82
2015	77
2016	73
2017	76
2018	93
2019	92
2020	97
2021	110

Vieraskielinen väestö Oripäässä 31.12.2021

Kieli	Väestön lukumäärä
Venäjä	13
Viro	29
Ukraina	57

Lähde: Tilastokeskus, viitattu 10.3.2023

2. KOTOUTTAMISEEN LIITTYVIEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Alkukartoitus

Kotoutumispalvelu, jonka avulla kunta tai TE-toimisto selvittää yhdessä maahanmuuttajan kanssa hänen osaamisensa, kotoutumisen tavoitteensa ja valmiutensa. Alkukartoituksessa viranomaisen selvittää, mitä palveluja henkilö tarvitsee kotoutumisensa tueksi. Alkukartoitus perustuu kotoutumislakiin (9-10 §).

Alkuvaiheen palvelut

Alkuvaiheen palveluihin kuuluvat perustieto, ohjaus ja neuvonta, alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma.

Kotoutuminen

Maahanmuuttajan yksilöllinen prosessi, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa. Päämääränä on, että maahanmuuttaja tuntee olevansa yhteiskunnan aktiivinen ja täysivaltainen jäsen ja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Samalla kun hän tutustuu uuden asuinmaansa kielelliseen ja kulttuuriseen ympäristöön, tuetaan myös mahdollisuuksia oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Vastavuoroisesti vastaanottava yhteiskunta saa uusia vaikutteita ja monimuotoistuu.

Kotoutumisen edistäminen

Kotoutumisen tukeminen tarjoamalla erilaisia palveluja ja edistämällä yhteiskunnan vastaanottavuutta. Kotoutumista edistetään usein eri toimialojen viranomaisten ja muiden tahojen monialaisena yhteistyönä, ja tähän tarkoitukseen tarjotaan erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja.

Kotoutumiskoulutus

Kotoutumispalvelu, joka sisältää suomen tai ruotsin kielen opetusta ja muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä muita yhteiskunnallisia valmiuksia. Tarvittaessa kotoutumiskoulutus voi sisältää luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Kotoutumiskoulutus on tarkoitettu oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttaneille. Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena.

Kotoutumissuunnitelma

Yksilöllinen kotoutumisen edistämiseksi laadittava suunnitelma, jossa kerrotaan kotoutumisen tavoitteista, palveluista ja palveluihin osallistumisesta. Kotoutumissuunnitelman tarkoituksena on edistää henkilön mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito, suomalaisessa yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan.

Kotoutumissuunnitelman laatiminen edellyttää oleskelulupaa, oleskeluoikeuden rekisteröintiä, oleskelukorttia tai kotikunta- ja väestötietojen rekisteröintiä. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös alaikäiselle tai perheelle. Kotoutumissuunnitelma perustuu kotoutumislakiin (20-21§).

Monialainen yhteistyö

Eri toimialojen viranomaisten ja muiden tahojen tekemä yhteistyö.

Ohjaus ja neuvonta

Kunnan, TE-toimiston ja muiden viranomaisten antamaa opastusta, ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä, palveluista ja työelämästä.

Peruspalvelut

Kunta järjestää kuntalaisille peruspalvelut, joista on säädetty laeilla. Peruspalveluja ovat esimerkiksi varhaiskasvatus, opetus- ja kulttuuripalvelut. Peruspalveluita saa pääasiassa omasta kotikunnasta.

Perustieto

Laki kotoutumisen edistämisestä edellyttää, että maahanmuuttajalle annetaan perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja työelämästä. Suomea koskeva perustietoaineisto annetaan kaikille Suomeen muuttaville oleskelulupapäätöksen tiedoksiannon, oleskeluoikeuden rekisteröinnin, oleskelukortin myöntämisen tai kotikunta- ja väestötietojen rekisteröinnin yhteydessä.

Oleskeluoikeus

Oikeus oleskella Suomessa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten. Oleskeluoikeudesta Suomessa säädetään ulkomaalaislaissa (301/2004).

Lainsäädäntö ja kotoutumista ohjaavat ohjelmat

Laki kotoutumisen edistämisestä (kotoutumislaki)

Kotoutumislain (1386/2010) tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Maahanmuuttaneille on tarjottava lain mukaisia kotoutumispalveluita ja muita kotoutumista tukevia toimenpiteitä. Laki tuli voimaan 1.9.2011. Kotouttamislakia päivitettiin vuoden 2023 alussa kahdella eri lakimuutoksella. Lakiin on tekeillä suurempi uudistus, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2025 samaan aikaan TE-palvelujen uudistuksen kanssa.

Kunnan kotouttamisohjelma

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on kotoutumislain mukaan laadittava kotouttamisohjelma, jonka tarkoitus on edistää kotoutumista ja monialaista yhteistyötä. Ohjelma hyväksytään kunnan kunnanvaltuustossa ja se tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon, kun laaditaan kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa.

Kotouttamisohjelman laadintaan, toteutukseen ja seurantaan osallistuvat alueelliset ja paikalliset viranomaiset. Myös paikalliset maahanmuuttaja-, kansalais-, työntekijä- ja työnantajajärjestöt sekä uskonnolliset yhteisöt voivat osallistua ohjelman valmisteluun ja seurantaan.

Valtion kotouttamisohjelma (VALKO)

Valtioneuvoston hyväksymä ohjelma, jossa on määritelty hallituskaudelle kotoutumisen edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet.

Henkilöroolit ja ryhmät

Kiintiöpakolainen

YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty oleskelulupa Suomeen pakolaiskiintiön puitteissa. Suomessa eduskunta päättää vuosittain valtion talousarvioesityksen yhteydessä, kuinka monta kiintiöpakolaista Suomi sitoutuu ottamaan.

Maahanmuuttaja; Maahanmuuttanut

Ulkomailla syntynyt henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, mutta asuu Suomessa ja on saanut oleskeluoikeuden. Termejä tulee käyttää vain, jos niillä on selittävää arvoa (esimerkiksi tilastoinnissa). Termejä ei tule käyttää viitattaessa henkilöihin, joiden oletetaan olevan maahanmuuttajia esimerkiksi nimen, ulkonäön tai äidinkielen perusteella.

Pakolainen

Henkilö, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi kansallisuusvaltiossaan tai pysyvässä asuinmaassaan. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR) katsoo olevan pakolainen.

Paluumuuttaja

Maahanmuuttaja, joka on saanut oleskeluoikeuden Suomeen, koska on entinen Suomen kansalainen, syntyperäisen Suomen kansalaisen jälkeläinen tai on kuulunut Inkerin siirtoväkeen tai palvellut Suomen armeijassa vuosina 1939-1945.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Turvapaikanhakija saa pakolaisaseman, jos hänelle myönnetään turvapaikka.

Ulkomaan kansalainen

Henkilö, joka on jonkun muun valtion kuin Suomen kansalainen. Käsitettä käytetään esimerkiksi tilastoinnissa, mutta joissakin yhteyksissä käyttö voi olla toiseuttavaa tai syrjivää.

Vieraskielinen

Suomessa asuva henkilö, joka on rekisteröinyt äidinkielekseen jonkin muun kielen kuin suomen, ruotsin tai saamen. Käsitettä käytetään esimerkiksi tilastoinnissa, mutta joissakin yhteyksissä käyttö voi olla toiseuttavaa tai syrjivää.

Lähde: <https://kotoutuminen.fi/keskeiset-kasitteet>, viitattu 13.3.2023

3. KOTOUTTAMINEN

3.1. Kotouttamistyön toimijat ja niiden tehtävät

Kotoutumisen edistäminen on eri viranomaisten välistä yhteistyötä. Kotoutumislakiin on kirjattu velvoite osallistua monialaiseen yhteistyöhön.

Yhteistyöhön osallistuvat

- kunta
- työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto)
- hyvinvointialue
- poliisi
- järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt.

Kotoutumista edistetään kunnissa peruspalveluiden osana. Maahanmuuttajat tarvitsevat esimerkiksi kasvatus- ja koulutuspalveluita samoin kuin muut kuntalaisetkin.

Työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) vastaa työnhakijana olevien maahanmuuttajien työllistymisestä ja kotoutumista tukevista työvoima- ja yrityspalveluista. TE-toimisto myös huolehtii palvelujen soveltumisesta maahanmuuttajille.

Hyvinvointialue osallistuu esimerkiksi kotouttamissuunnitelman laatimiseen yhteistyössä kunnan ja maahanmuuttajan kanssa.

Poliisi vastaanottaa erilaisia hakemuksia ja myöntää henkilökortteja, passeja ja lupia. Poliisi vastaanottaa turvapaikkahakemukset ja ohjaa turvapaikanhakijan vastaanottokeskukseen. Kun poliisi on vastaanottanut hakemuksen, asia siirtyy Maahanmuuttoviraston käsiteltäväksi.

Järjestöillä on merkittävä rooli kotoutumisen edistämässä etenkin sen alkuvaiheessa. Tehtävät voivat liittyä esimerkiksi asumiseen, kielikerhoihin ja erilaiseen harrastustoimintaan.

3.2. Kotouttamisen vaiheet

Alkukartoituksella tarkoitetaan maahanmuuttajan kotoutumisvalmiuksien sekä elämäntilanteen ja mahdollisten palvelutarpeiden kartoittamista. TE-toimisto huolehtii työnhakijoiden alkukartoituksesta. Kunta taas vastaa työelämän ulkopuolella olevien maahanmuuttajien alkukartoituksesta.

Alkukartoituksessa pyritään selvittämään taustat ja voimavarat. Samalla selvitetään henkilön oikeudet eri palveluihin. Alkukartoitus on aloitettava kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai kuntaan muuttamisesta. Kotoutumissuunnitelma laaditaan, jos alkukartoituksen perusteella arvioidaan, että suunnitelma edistäisi henkilön kotoutumista. Kotoutumissuunnitelman laatiminen aloitetaan viimeistään kahden viikon kuluessa alkukartoituksesta. Kotoutumissuunnitelman kestosta, siihen tehtävistä muutoksista ja keskeytyneen suunnitelman jatkamisesta sovitaan kunnan, TE-toimiston ja maahanmuuttajan kesken.

Kotoutumissuunnitelma on sovitettava yhteen muiden maahanmuuttajalle laadittujen suunnitelmien kanssa. Suunnitelmassa olisi hyvä ottaa huomioon koko perheen tilanne. Oripäässä kirjastonjohtaja laatii kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä muiden tahojen kanssa ja seuraa kotoutumissuunnitelmaa yhdessä asiakkaan kanssa.

Hyvinvointialue voi osallistua alkukartoituksen tai kotoutumissuunnitelman tekemiseen kunnan tai TE-toimiston pyynnöstä, mikäli maahanmuuttajan palvelutarve edellyttää eri viranomaisten palveluiden sovittamista yhteen.

Ensimmäisen kunnan laatiman kotoutumissuunnitelman kesto on yksi vuosi. Sen jälkeen kotoutumissuunnitelma pyritään tarkistamaan vuosittain. Kotouttamissuunnitelma voi sisältää esimerkiksi yhteiskuntaan perehdyttävää opetusta tai perusopetuksen täydentävää opetusta.

TE-palveluissa laadittavassa kotouttamissuunnitelmassa pohditaan, millä kotoutumista edistävillä palveluilla tuetaan maahanmuuttajan työllistymistä tai kouluttautumista. Osallistuminen kotoutuskoulutukseen kuten suomen kielen opintoihin on usein ensimmäinen kotoutumissuunnitelmassa sovittu palvelu.

Kotoutumissuunnitelman laatijan (kunta/TE-toimisto) on seurattava kotoutumissuunnitelman toteutumista. Suunnitelmaa on täydennettävä ja muutettava tarpeen mukaan. Kunnan on tarkistettava kotouttamissuunnitelma maahanmuuttajan palvelutarpeen mukaan tai ainakin kerran vuodessa.

Kotouttamissuunnitelmaan merkitään, jos maahanmuuttajalla on tarve erityisille toimenpiteille. Esimerkiksi trauman kokeneille maahanmuuttajille voidaan järjestää erityispalveluna tukea tai kuntoutusta, samoin vammautuneille tai sairaille maahanmuuttajille.

4. ORIPÄÄN KUNNAN KOTOUTTAMISPALVELUT

4.1. Asuminen

Maahanmuuttaja voi hankkia asunnon yksityisiltä vuokranantajilta tai Oripään kunnalta.

Kunnan vuokra-asunnot

Oripään kunnan vuokra-asunnoista suurin osa on keskustassa. Oripään kunnalla on yhteensä noin 85 vuokra-asuntoa.

Asuntohakemuksen voi tulostaa kunnan www-sivuilta tai hakea kunnan teknisestä toimesta (Koulutie 2, 32500 Oripää). Asuntohakemukset palautetaan tekniseen toimeen. Hakemukset ovat voimassa kolme kuukautta, minkä jälkeen ne on uusittava.

Oripään kunnan www-sivuilla on tietoa kunnan vuokra-asunnoista ja niiden hakemisesta.

Yksityiset vuokra-asunnot

Yksityisten omistamista vuokra-asunnoista löytyy tietoa Loimaan Lehden ja Auranmaan viikkolehden rivi-ilmoituksista sekä kauppojen ilmoitustauluilta.

4.2. Sivistystoimen palvelut

Varhaiskasvatus

Oripään kunnan varhaiskasvatuksessa noudatetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa, joka sisältää myös kiusaamisen ehkäisy-suunnitelman.

Suunnitelmassa tasa-arvolla ja yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikkia ihmisiä kohdellaan samanarvoisesti, kunnioittavasti sekä yksilöllisyys hyväksyen. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta

alkuperästään, kansallisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Oripään varhaiskasvatuspalvelut koostuvat päiväkotij- ja vuorohoidosta, esiopetuksesta sekä perhepäivähoidosta. Muualta Suomeen tulleiden lasten varhaiskasvatus järjestetään päiväkodissa tai esiopetuksessa samassa ryhmässä suomenkielisten lasten kanssa.

Ennen hoidon aloitusta varhaiskasvatuspäällikkö tapaa perheen ja taustoittaa perheen toiveita ja lapsen kielitaitoa. S2-suunnitelmaa laatiessa kysellään kirjallisen lomakkeen avulla lapsen kielellisen kehityksen valmiuksia omalla äidinkielellään. Yhteistyö perheiden kanssa on tärkeää ja aina tarvittaessa käytetään tulkkia. Viestit pyritään antamaan kirjallisina, jotta perhe voi käännettää ne, esim. Google -kääntäjällä. Perheitä tuetaan myös kertomalla heille suomalaisen yhteiskunnan palveluista ja käytänteistä, esim. neuvolapalvelut, rokotukset, sairauspoissaolokäytännöt ja opetussuunnitelmatyö.

Kun lapsi on aloittanut hoidossa, ryhmän varhaiskasvatusopettaja laatii yhdessä perheen kanssa lapselle yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelman, tai esiopettaja lapsen henkilökohtaisen esiopetus-suunnitelman, johon kirjataan lapsen tuen tarpeet, vahvuudet sekä liitetään lapsen S2-suunnitelma, eli suomi toisena kielenä -suunnitelma. Lapsen suomen kielen oppimista tuetaan erilaisin S2 -harjoituksin ja ohjelmin sekä kuvakortein, lauluin ja leikein. S2-lapsille hyödyllisiä viikoittaisia toimintoja ovat mm. erilaiset suun motoriikkaa kehittävät tuokiot ja henkilökohtaiset kuvareissuvihot.

Yhteisissä kasvatuskeskusteluissa muistutetaan vanhempia siitä, että ensin lapsen kuuluu oppia oma äidinkieltään ja kotona vanhempien on tärkeä puhua lapselle omaa äidinkieltään ja suomen kieltä opitaan varhaiskasvatuksessa toiminnan ja leikin kautta.

Perusopetus

Perusopetuksen järjestäminen on kunnan keskeinen ja lakisääteinen peruspalvelutehtävä. Perusopetukseen sisältyvät myös monipuoliset ja laadukkaat erityisopetuspalvelut sekä oppilashuollon palvelut. Kotikuntaoikeuden saaneet oppilaat ovat oppivelvollisia. Muilla oppivelvollisuusikäisillä on oikeus opiskelupaikkaan. S2-lapsia opetetaan Oripään koulussa integroituna yleisopetukseen. Valmistavan opetuksen ryhmä pyritään perustamaan tarpeen vaatiessa.

Oppivelvollisuusikäisellä maahanmuuttajalla on oikeus samaan peruskoulutukseen kuin muillakin kuntalaisilla. Suomessa oppivelvollisuus alkaa yleensä sinä vuonna, kun lapsi täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta tai kun oppivelvollinen on tätä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun tutkinnon. Lain mukaan opinnoissa tilapäisesti jälkeen jääneille tai muuten erityistä tukea tarvitsevilla tulee antaa tukiopetusta. Tämä koskee myös maahanmuuttajaoppilaita.

Maahanmuuttajalle opetetaan suomea toisena kielenä, mikäli hänen suomen kielen taitonsa ei arvioida olevan äidinkielen tasoinen kaikilla kielitaidon osa-alueilla. Maahanmuuttajalle voidaan mahdollisuuksien mukaan järjestää myös oppilaan oman äidinkielen opetusta. Erityisopettaja antaa S2-opetusta. Vieraskielisten oppilaiden opetukseen voidaan hakea erillistä valtionavustusta.

Toisen asteen koulutus

Toisen asteen koulutukseen hakeudutaan Oripäästä yleisimmin Loimaalle, Pöytyälle, Huittisiin tai Turkuun, joihin on mahdollista kulkea linja-autolla.

Lukio antaa yleissivistävää koulutusta. Lukioon kuten muihinkin perusopetus pohjaisiin oppilaitoksiin haetaan yhteishaussa. Lukio-opiskelijoiden valinta perustuu aikaisempaan koulumenestykseen. Ulkomaisella todistuksella haetaan lukiopaikkaa yhteishaun aikana suoraan lukiosta. Lukion voi suorittaa myös yksityisoppilaita tenttimällä.

Lukiokoulutuksessa vieraskielisten opiskelijoiden opetukseen voidaan hakea erillistä valtionavustusta.

Ammatillista koulutusta tarjoavat mm. Turun ammattikorkeakoulun Loimaan toimipiste ja Loimaan ammatti- ja aikuisopisto. Yleis- ja ammattisivistävää opetusta antaa lisäksi Loimaan evankelinen kansanopisto.

4.3. Vapaa-aikapalvelut

Auranlaakson kansalaisopisto ja Loimaan Työväenopisto tarjoavat mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, yhteisöllisyyteen ja omaehtoiseen aktiivisuuteen. Opisto edistää kantaväestön ja maahanmuuttajien yhteistoimintaa. Opistot järjestävät aikuisille maahanmuuttajille suomen kielen opetusta. Kieltä voi oppia myös useissa toiminnallisissa opintoryhmissä (mm. kädentaitojen ryhmät).

Musiikkiopistopalvelut tukevat lasten ja nuorten harrastustoimintaa ja alan ammattiopintoihin aikovien erityistarpeita.

Kirjasto takaa asukkaiden tasa-arvoisen tiedon ja kulttuurin saannin. Kirjasto tarjoaa monipuoliset kokoelmat, ajanmukaiset tiedonhakumenetelmät ja kirjastotilat. Oripään kirjaston palvelut ovat pääsääntöisesti ilmaisia. Kunnallisilla kirjasto- ja tietopalveluilla pyritään edistämään väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, harrastamiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjastoon voidaan tarvittaessa lainata Monikielisestä kirjastosta vieraskielisiä siirtokokoelmia. Myös kirjaston omiin kokoelmiin on hankittu erikielisiä kirjoja. Kirjastoon voi esittää hankintatoiveita.

Kulttuuritoimi luo mahdollisuuksia kaikenikäisille kuntalaisille harrastaa taidetta, kokea kulttuurielämyksiä tai perehtyä kulttuuriperinteeseen. Kulttuuritoimen palvelut ovat jokaisen kunnassa asuvan käytettävissä tasapuolisesti. Kulttuuritapahtumien tavoitteena on myös lisätä ihmisten vuorovaikutusta ja suvaitsevaisuutta sekä oivaltaa taiteen avulla erilaisuutemme rikkaus ja toisaalta samankaltaisuus. Oripää-seura ry tekee kotiseututyötä Oripään viihtyisyyden lisäämiseksi.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on järjestää ja tuottaa eri-ikäisille kuntalaisille monipuolisia liikuntapalveluja omatoimisesti sekä yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Erityisryhmille järjestetään ohjattua liikuntaa. Liikuntapalveluiden tavoitteena on madaltaa maahanmuuttajien osallistumisen kynnystä. Oripään Urheilijat ry ja Oripään Vesa toimivat kunnan yhteistyökumppaneina liikuntapalveluiden tuottamisessa.

Nuorisotoimen tehtäväalue tuottaa nuorten palveluja itse ja seudullisten järjestöjen kanssa. Nuoria kannustetaan aktiivisiksi kuntalaisiksi. Maahanmuuttajalapset ja -nuoret ovat nuorisotoiminnassa samanarvoisessa asemassa muiden lasten ja nuorten kanssa.

Kolmas sektori eli vapaaehtoiset yhdistykset toimivat erilaisten yhteisten päämäärien hyväksi. Oripäässä toimii esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliiton paikallisyhdistys ja Suomen Punaisen Ristin Oripään osasto, metsästysseura ja kyläyhdistyksiä. Yhdistysten toimintaan pääsee yleensä helposti mukaan oman kiinnostuksensa mukaan. Maahanmuuttajat tarvitsevat vapaaehtoisia, monikulttuurisuudesta ja ihmisistä kiinnostuneita henkilöitä, jotka johdattavat heidät paikalliseen kulttuuriin. Eri järjestöjen avulla eri kulttuurit ja ihmiset voivat kohdata luontevasti.

Vapaa-ajan tapahtumista saa tietoa Oripään kunnan tiedotuslehdessä sekä kunnan www-sivuilta ja sosiaalisen median kanavista. Kunnan www-sivuja on tarkoitus päivittää jatkossa vastaamaan entistä

paremmin maahanmuuttajien tarpeita. Kunta kannustaa yhdistyksiä ottamaan maahanmuuttajia mukaan toimintaansa.

4.4. Kunnan maahanmuuttotyöntekijä ja maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelut -hanke

Oripään kunnassa maahanmuuttotyötä tekee kirjastonjohtaja. Lisäksi Oripään kunta on mukana maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelut -hankkeessa vuonna 2023. Hankkeelle on haettu jatkora- hoitusta vuodelle 2024. Hankkeen projektikoordinaattorina Loimaalla työskentelee Maarit Tiittanen.

Maahanmuuttajat voivat saada hankkeen projektikoordinaattorilta apua erilaisissa asioissa, kuten arkielämän kysymyksissä, viranomaisasioinnissa, terveysasioissa ja työllistymisessä. Tukea voi saada etäpalveluna puhelimitse, sähköpostilla tai ajanvarauksella lähitapaamisena.

4.5. Tilapäisen suojelun kuntamalli Oripäessä

Venäjän hyökättyä Ukrainaan maaliskuussa 2022 Suomi otti käyttöön EU:n tilapäisen suojelun direktiivin. Hieman myöhemmin, kun tilanne oli vakiintunut, Maahanmuuttovirasto otti käyttöön ns. kuntamallin, jolla korvataan kunnan tarjoamia asuntoja. Kunnalle maksetaan korvaus tilapäistä suojelua saavien henkilöiden majoittamisesta. Oripään kunnan tilapäisen suojelun asukkaat kuuluvat Turun vastaanottokeskuksen alaisuuteen. Kuntamalli jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka.

Kunta vastaa kuntamallissa olevien ihmisten vastaanotosta ja alkuvaiheen kotouttamisesta. Kun tilapäisessä suojelussa olevat ovat asuneet Suomessa vuoden rekisteröimisestään laskettuna, he voivat hakea Suomesta kotikuntaa.

Kunnan tehtäviä kotikunnan saavan henkilön vastaanotossa ovat

- ohjaus ja neuvonta kotikunnan saaneille
- asunnon vuokrasopimuksen tekeminen asukkaalle itselleen tai avustaminen uuden asunnon etsimisessä
- alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelmien laatiminen niille, jotka eivät ole TE-toimiston palvelujen piirissä
- ohjaaminen muihin viranomaispalveluihin, esim. Kela, TE-toimisto

5. VARSINAIS-SUOMEN HYVINVOINTIALUEEN PALVELUT

Varsinais-Suomen hyvinvointialue (lyhyemmin Varha) aloitti toimintansa 1.1.2023, jolloin sosiaali- ja terveystieteiden sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät kuntien ja kuntayhtymien vastuulta hyvinvointialueelle. Uudistuksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja parantaa varsinaissuomalaisten

peruspalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue vastaa seuraavista palveluista:

- perusterveydenhuolto, esim. terveysasemien toiminta ja niiden vuodeosastot
- erikoissairaanhoido, esim. Tyks
- ensihoito ja päivystys, kuten ambulanssit ja Tyks Akuutti
- palo- ja pelastustoimi
- suun terveydenhuolto
- mielenterveys- ja päihdepalvelut
- äitiys- ja lastenneuvolat
- sosiaalityö, mm. aikuissosiaalityö ja lastensuojelu
- vammaispalvelut
- ikääntyneiden asumispalvelut ja kotihoito
- kuntoutuspalvelut, esim. fysioterapia ja muut terapiat

Vastaanottokeskus järjestää sote-palvelut tilapäisen suojelun asiakkaille sekä turvapaikanhakijoille. Kotikunnan saaneiden sosiaali- ja terveyspalveluista vastaa Varha.

6. KELAN PALVELUT

Kela hoitaa Suomessa asuvien perusturvaa eri elämäntilanteissa. Kelan asiakkaita ovat kaikki Suomen sosiaaliturvaan kuuluvat henkilöt. Sosiaaliturvan tarkoituksena on turvata ihmisille riittävä toimeentulo ja huolenpito. Sosiaaliturva koostuu palveluista ja toimeentuloa turvaavista rahallisista etuuksista.

7. TYÖ- JA ELINKEINOHALLINNON PALVELUT

TE-toimistot tarjoavat asiakkaille kattavan valikoiman erilaisia työnhakua ja työllistymistä sekä yritystoimintaa tukevia palveluja. Esimerkiksi sotaa paenneilla on oikeus tehdä Suomessa töitä. Tähän saa rekisteröinnin yhteydessä poliisin tai rajaviranomaisen tuottaman todistuksen.

Työnhakijaksi TE-toimistoon voi ilmoittautua kun, on saanut päätöksen oleskeluluvasta. Työ- ja elinkeinotoimistojen palveluita ollaan uudistamassa, ja palveluiden on tarkoitus siirtyä kuntien vastuulle vuoden 2024 aikana.

TE-palvelut vastaavat maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista edistävästä ja tukevista työvoimapalveluista ja muista toimenpiteistä työnhakijaksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille sekä muista sille laissa osoitetuista tehtävistä. TE-palveluiden on huolehdittava, että palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille. TE-palvelut antavat maahanmuuttajalle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimista ja palveluista sekä työelämästä. TE-palveluiden on informoitava maahanmuuttajaa työhausta, TE-palveluista sekä työllistymistä edistävästä palveluista ja toimista, työnhakijan yleisistä velvollisuuksista ja työttömyysetuuksien työvoimapolitiittisista edellytyksistä.

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. TE-palvelut käynnistävät alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinopalveluun julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädettyllä tavalla. Alkukartoitus aloitetaan kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta. Alkukartoituksessa arvioidaan, tarvitseeko asiakas kotoutumissuunnitelmaa, -koulutusta tai muita toimenpiteitä. Alkukartoitukseen kuuluvilla toimilla voidaan korvata niitä täydentäviä työnhakukusteluja, joita TE-toimisto järjestää työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle alkuhaastattelua seuraavan kolmen kuukauden aikana.

Kotoutumissuunnitelmaan on oikeus maahanmuuttajalla, joka on työtön työnhakija tai saa toimeentulotukea. Kunta ja TE-palvelut laativat suunnitelman yhdessä, mutta perustellusta syystä suunnitelma voidaan tehdä erikseen. Suunnitelman laatiminen on käynnistettävä kahden viikon kuluttua alkukartoituksesta. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä taikka oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi. Kotoutumissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on kolme vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Perustellusta syystä aikaa voidaan pidentää enintään kahdella vuodella.

TE-palvelut sopivat kotoutumissuunnitelmassa maahanmuuttajan kanssa koulutuksesta, työhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävästä toimenpiteistä ja palveluista. Lisäksi kotoutumissuunnitelmaan sisällytetään työnhakuvelvollisuus. Työnhakuvelvollisuus voidaan jättää asettamatta esimerkiksi silloin, jos työnhakija opiskelee kotoutumislain mukaisesti omaehtoisia luku- ja kirjoitustaidon opintoja työttömyysetuudella tuettuna ja opinnot ovat päätoimisia. Kunta ja TE-palvelut seuraavat suunnitelman toteutumista. Kunta seuraa toteutumista vähintään kerran vuodessa ja TE-palvelut julkisen työvoimapalvelulain mukaisesti.

Kotoutumistuki on maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin osallistumisen aikaisen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Kotoutumiskoulutuksena oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle järjestetään suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä. Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon. Kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena tai voidaan järjestää myös omaehtoisena opiskeluna.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) vastaa työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä toimialueellaan. TE-palvelut ohjaa maahanmuuttajan kotoutumiskoulutukseen tai hakeutumaan omaehtoiseen koulutukseen.

Kunta pyrkii ottamaan maahanmuuttajat huomioon TE-toimiston kanssa tehtävässä yhteistyössä ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä.

Asiointi TE-palveluissa

TE-palvelut toteutetaan monikanavaisesti verkkopalveluna, puhelinpalveluna ja henkilökohtaisena palveluna. Työnhakijoita neuvotaan käyttämään asiointissa henkilön tilanteessa tarkoituksenmukaisinta palvelukanavaa.

Verkkopalvelussa (www.tyomarkkinatori.fi) voi muun muassa ilmoittautua työnhakijaksi, ilmoittaa työnhakuun liittyvistä muutoksista, tarkistaa omia asiakastietoja, antaa työttömyysturvaan liittyviä selvityksiä, hakea koulutuksiin ja päättää työnhaun. Verkkopalvelusta saa tietoa TE-palveluista myös useilla maahanmuuttajien käyttämällä kielillä.

Uusi työnhakija ilmoittautuu aina TE-toimistoon. TE-toimisto ohjaa hakijan kuntakokeiluun, mikäli asiakkuuden kriteerit täyttyvät. TE-toimisto tarkistaa henkilön oleskeluoikeuden ja oikeuden työnhakuun Suomessa ennen siirtoa kokeiluun. Ensimmäisellä asiointikerralla TE-toimistossa on maahanmuuttaja-asiakkaalla hyvä olla mukana passi, oleskelulupa tai poliisilta saatu EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröintitodistus, maistraatista saatu väestörekisteriote tai asiakirja, jolla osoitetaan suomalainen henkilötunnus (esimerkiksi Kela-kortti) sekä työ- ja koulutodistukset suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi käännettyinä. Alkuvaiheen palveluita ovat muun muassa alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma ja kotoutumiskoulutus. TE-palveluiden tarjoamien palvelujen tavoitteena on tukea työnhakijan työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

8. SEURAKUNNAN PALVELUT

8.1 Pöytyän seurakunta - elää kanssasi

Pöytyän seurakunta on yhteisö, joka kutsuu erilaisia ihmisiä yhteyteensä, välittää toinen toisistaan, elinympäristöstä ja koko luomakunnasta. Pöytyän seurakunta kohtaa ja palvelee eri elämäntilanteissa olevia ihmisiä sekä auttaa luottamaan, ettei kukaan jää yksin.

Jumalanpalvelusta vietämme Pöytyän seurakunnassa jokaisena pyhäpäivänä. Pitopaikat neljällä kirkkoalueella vuorottelevat. Seurakunnan kotisivuilla ovat näkyvissä seurakunnan järjestämät eri tilaisuudet ja tapahtumat. Tämän lisäksi seurakunnan toiminnasta tiedotetaan Oripään kunnan tiedotuslehdessä. Seurakunnan järjestämät tilaisuudet ja tapahtumat ovat kaikille avoimia.

Seurakunta tarjoaa lapsiperheille monipuolista päiväkerhotoimintaa ja perhekahvilatoimintaa. Lisätietoja voi kysellä seurakunnan lastenohjaajilta.

Seurakunnassamme toimii monta kuoroa. Ole yhteydessä kantoreihimme, jos haluaisit mukaan. Diakoniatyö tekee yhteistyötä kunnan eri toimijoiden kanssa. Diakoniatyöntekijää voi tavata henkilökohtaisissa asioissa sopimuksen mukaan Oripään seurakuntatalolla (Kertuntie 5) tai kotona. Seurakunnasta on mahdollisuus saada tukea, joka on kristillisellä pohjalla.

Kirkollisia toimituksia ovat kaste, konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen ja hautaan siunaaminen. Näistä voi sopia seurakuntatoimiston kanssa.

Seurakuntatoimiston palvelut on keskitetty Pöytyälle, Turuntie 1187 ja on avoinna käyntiasioinnille ma ja to klo 9–12. Lisäksi puhelinpalvelu numerossa 02 776 4500 ma ja to klo 9-12 ja 13–15 sekä ti klo 9–12.

Seurakunnassa on tarjolla monenlaisia vastuita ja tehtäviä. Ole rohkeasti yhteydessä työntekijöihimme.

Seurakunnan työntekijöiden yhteystiedot löytyvät kotisivuiltamme <https://www.poytyanseurakunta.fi/yhteystiedot>.

8.2. Turun ortodoksinen seurakunta

Tervetuloa monikulttuuriseen Turun ortodoksisen seurakuntaan. Suomessa ortodoksisen kirkon jäsenet kuuluvat Konstantinopolin patriarkaatin alaiseen Suomen ortodoksisen kirkkoon. Turun ortodoksinen seurakunta on yksi kymmenestä ortodoksista seurakunnista Suomessa. Jäseniä on seurakunnan alueella Lounais-Suomessa, Satakunnassa ja Ahvenanmaalla. Turun pyhän Aleksandran kirkko sijaitsee Turussa, Yliopistonkatu 19. Palvelukset toimitetaan säännöllisesti lauantaisin klo 18 ja sunnuntaisin klo 10. Turun ortodoksinen pyhän Aleksandran kirkko on avoinna jumalanpalvelusten lisäksi arkisin ma, ti, to ja pe klo 11-16 sekä ke ja la klo 11-17.

Kirkollisista toimituksista voit olla yhteydessä seurakunnan työntekijöihin suoraan. Kirkolliset toimitukset ovat mm. kaste, avioliitto ja hautaan siunaaminen. Seurakunnan kanslia palvelee seurakuntalaisia ma, ti, to klo 10-13 ja ke klo 14-18 (1.6.-31.8. klo 13-16). Yhteistiedot: Ioannis Lampropoulos, kirkkoherra, p. 050 357 3675, ioannis.lampropoulos@ort.fi ja Leena Haapala-Lindholm, seurakuntasihteeri. p.02 277 5440 leena.haapala-lindholm@ort.fi

Tervetuloa ortodoksisen seurakunnan toimintaan mukaan. Ota yhteyttä, jos voimme olla avuksi.

9. VALTION KORVAUKSET KUNNILLE JA HYVIINVOINTIALUEILLE

Valtio maksaa korvauksia kunnille ja hyvinvointialueille kotoutumislain mukaan. Kunnalle maksetaan korvauksia, jos kunnalla on kotouttamislain mukainen kotouttamisohjelma sekä ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Kunnille maksetaan laskennallisia korvauksia henkilöistä, joille on heidän haettuaan kansainvälistä suojelua myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 51, 52 tai 89 §:n perusteella tai jotka on otettu Suomeen erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain 93 §:n perusteella. Korvaukset on tarkoitettu ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun kotoutumista tukevaan työhön. Korvausten enimmäisaika on kolme vuotta. Korvauksia voidaan seurata kunnassa Migrin UMA-järjestelmän kuukausiraporteista.

Tilapäisen suojelun perusteella kotikunnan saaneesta maksetaan korvauksia kunnalle. Korvauksia maksetaan tilapäistä suojelua saavista kotikuntamerkinnästä alkaen.

Kotoutumislaakiin sisältyy useita erikseen haettavia korvauksia, joita kunnan on haettava KEHA-keskukselta. Kustannusten korvaaminen kunnille on kerrottu yksityiskohtaisesti Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeessa (VN/32627/2022).

10. KUNNAN HENKILÖSTÖ JA MAAHANMUUTTOASIAT

10.1. Tiedonsaanti ja tietojärjestelmät

Kotoutumislain 87 §:n 1 momentin nojalla kunta saa tarpeelliset tiedot

- alkukartoitukseen ja kotoutumissuunnitelman tekoon (kotikunta- ja oleskelulupatiedot Maahanmuuttovirastolta ja DVV:ltä)
- kuntaan osoittamisprosessiin (ELY, Maahanmuuttovirasto, vastaanottokeskus)
- kotoutumislain mukaisten korvausten hakemiseen (ELY, KEHA, Migri, DVV)

Kelan on toimitettava kunnalle alkukartoitusta varten tiedot maahanmuuttajasta, johon sovelletaan kotoutumislakia, ja joka saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea.

Vuoden 2027 on alussa tulossa kuntien käyttöön kotoutumisen asiakastietojärjestelmä. Tämä järjestelmä on osa valtakunnallisia kotoutumisen tietojärjestelmäpalveluita.

10.2. Kunnan henkilöstön koulutus maahanmuuttoasioihin

Kotoutumislaisissa edellytetään, että kunta huolehtii työntekijöidensä osaamisen kehittämisestä kotoutumisasiossa. Oripään kunnassa maahanmuuttoasiat hoidetaan kunnan peruspalveluissa. Työntekijöillä on oltava tarvittava osaaminen maahanmuutto- ja monikulttuurisuusasioissa. Kunta pyrkii järjestämään työntekijöille säännöllisesti koulutusta maahanmuuttoon liittyvissä asioissa. Kotouttamisohjelma annetaan luettavaksi kaikille työntekijöille.

10.3. Tulkkauspalvelut

Kielilaki (423/2000), sosiaalihuollon asiakaslaki (812/2000) ja hallintolaki (434/003) edellyttävät, että viranomaisen huolehtii asian tulkitsemisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa viranomaisen käyttämää suomen tai ruotsin kieltä. Tulkkipalvelut kuuluvat hyvään asiakaslähtöiseen palveluun.

Kielipalveluja on käytettävä etenkin maahanmuuton alkuvaiheessa sekä silloin, kun päätetään maahanmuuttajan oikeuksista, etuuksista ja velvollisuuksista tai kun asioista huolehtiminen sitä muuten vaatii. Tulkkaus voidaan tehdä läsnäolo- tai etätulkkauksena.

Tulkin varaa se työntekijä, joka tarvitsee tulkkia. Viranomaisasioinneissa on käytettävä ammattitulkkia, ei lähiomaista, lasta tai tuttavaa. Tulkin on siis oltava ammatillinen ja pätevä. Talousarviota tehdessä jokaisen hallintokunnan on varattava riittävä määräraha tulkkauspalvelujen ostamiseen. Tulkki- ja käännöspalveluita tarjoavat esimerkiksi Polaris Kielipalvelut -, Semantix- ja Youpret-nimiset yritykset.

Valtio korvaa pakolaisten vastaanotosta sopimuksen tehneille kunnille tulkkaus- ja käännöskulut, kun on kyse sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista tai kotoutumista tukevien palveluiden käyttöön ohjaamisesta. Korvaus maksetaan hakemuksen perusteella siitä ELY-keskuksesta, jonka alueella kunta sijaitsee. Suomen kansalaisuuden saamisen jälkeen kustannuksia ei korvata. Lisäksi

valtion varoista korvataan viranomaisille entisen Neuvostoliiton alueelta saapuneiden paluumuuttajien tulkkaus- ja käännöspalvelut puolen vuoden ajan. Muiden maahanmuuttajien osalta palvelun tilaaja vastaa tulkkaus- ja käännöspalvelujen kustannuksista.

Kielipalvelut (tulkkaus- ja käännöspalvelut) mahdollistavat maahanmuuttajille yhdenvertaisen ja sujuvan asioimisen viranomaisten kanssa. Tulkkaus- ja käännöspalveluilla edistetään kielellistä tasa-arvoa sekä varmistetaan asiakkaan ja viranomaisen oikeusturva. Palvelut on tarkoitettu ensisijaisesti maahantulon alkuvaiheeseen, sillä kotoutumisen tavoitteena on suomen ja/tai ruotsin kielen vähittäinen oppiminen itsenäisen asioimisen tarpeisiin. Tulkkaus- ja käännöspalveluja käytetään erityisesti silloin, kun viranomaisen on päätettävä maahanmuuttajan etuuksista, oikeuksista tai velvollisuuksista, tai kun asian selvittäminen muutoin vaatii kielipalvelujen käyttöä. Hallintolaissa ja hallintokäyttölaissa säädetään, että viranomaisen velvollisuus kielipalveluiden järjestämiseen ja kustantamiseen rajoittuu asioihin, jotka voivat tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Erityisestä syystä tulkkitsemisestä ja kääntämisestä voidaan huolehtia myös asiakkaan aloitteesta vireille tulevassa asiassa.

11. KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA JA PÄIVITYS

Oripään kunnan kotouttamisohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa, ja se tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Mikäli kotouttamisohjelmaan tehdään muutoksia, ne hyväksytetään kunnanvaltuustossa heti päivitetyn kotouttamisohjelman valmistuttua.